

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 96/2019 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen Mercosur-sopimuksen hyväksymisestä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Jouni Ovaskan /kesk näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 96/2019 vp:

Mihin toimiin valtioneuvosto aikoo ryhtyä Mercosur-sopimuksen hyväksymiseksi ja sen antamien mahdollisuuksien hyödyntämiseksi kestävän kehityksen edistämisessä,

millä tavalla valtioneuvosto aikoo edistää dialogia EU-jäsenmaiden kesken EU-puheenjohtajuuden aikana Mercosur-sopimuksen osalta,

heikentääkö sopimuksen hylkääminen Euroopan unionin mahdollisuuksia vaikuttaa ilmastopolitiikkaan ja edistää elintarviketurvallisuutta ja työoloja Mercosur-maissa ja

miten valtioneuvosto varmistaa eduskunnan riittävän ja oikea-aikaisen tiedonsaannin kauppasopimuksen vaikutuksista?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

EU ja Mercosur (Argentiina, Brasilia, Paraguay ja Uruguay) saavuttivat 28.6.2019 poliittisen yhteisymmärryksen EU:n ja Mercosurin välisen assosiaatiosopimuksen vapaakauppaa koskevan osan pääpiirteistä. Vapaakauppasopimus on osa laajempaa assosiaatiosopimusta, johon kuuluu myös poliittista vuoropuhelua ja yhteistyötä koskevia osia. Nämä muut osat on neuvoteltu pääosin valmiiksi jo aikaisemmin. Seuraavaksi on vuorossa koko assosiaatiosopimuksen viimeistely, jonka jälkeen neuvottelutekstit käyvät läpi juridisen tarkastelun ja ne käännetään kaikille EU-kielille. Tämän jälkeen EU:n komissio tulee tekemään neuvostolle esityksen sopimuksen hyväksymisestä ja allekirjoittamisesta sekä mahdollisesta väliaikaisesta soveltamisesta. Allekirjoitusvaiheeseen pääsemisestä on esitetty arvioita puolesta vuodesta vuoteen tai jopa yli.

Assosiaatiosopimukset hyväksytään myös jäsenmaiden parlamenteissa. Neuvosto voi kuitenkin komission esityksestä päättää assosiaatiosopimuksen unionin toimivaltaan kuuluvien kauppaa koskevien määräysten osalta väliaikaisesta soveltamisesta ennen kuin koko assosiaatiosopimus

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 96/2019 vp

tulisi voimaan. Valtionneuvosto ryhtyy toimiin Mercosur-sopimuksen hyväksymiseksi siinä vaiheessa, kun komissio tekee neuvostolle yllä mainitun ehdotuksen sopimuksen hyväksymisestä ja allekirjoittamisesta.

Mercosur-maat vahvistaisivat sopimuksen kautta Pariisin ilmastopöytäsohmuksen ja muiden kansainvälisten ympäristösopimusten tehokkaan toimeenpanon. Mercosur-sopimus olisi siten voimaantullessaan yksi väline pyrkimyksissä sitouttaa alueen maat tiiviimmin yhteistyöhön ilmastomuutoksen torjumiseksi ja laajemmin ympäristön suojelemiseksi. Sopimuksen kestävän kehityksen kappale mahdollistaa yhteistyön laajasti kestävän kehityksen kysymyksissä, ml. metsäsektori. Mercosur-sopimuksella voitaisiin myös vaikuttaa pitkäjänteisesti siihen, että metsäpalot voidaan tehokkaasti ennalta ehkäistä alueella sekä laajemmin pysäyttää metsäkato Amazonin alueella. Tämä vaatii johdonmukaista toimintaa sekä kansainvälisen yhteistyön tiivistämistä Mercosur-sopimuksen lisäksi. Kansainvälisen ja EU-tason yhteistyön lisäksi Suomi tulee kiinnittämään huomiota ilmasto- ja metsäkatoasioihin myös maiden kahdenvälisessä yhteistyössä.

Suomi toimii 1.7.-31.12.2019 Euroopan unionin neuvoston puheenjohtajana ja johtaa puhetta jäsenmaiden neuvoston kokouksissa eri sektoreilla. Poikkeuksena on unionin yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka, jossa puheenjohtajavaltion sijaan keskeinen rooli on Lissabonin sopimuksen mukaisesti unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealla edustajalla. Mercosur-sopimus tulee olemaan neuvoston eri työryhmien kuten Latinalaisen Amerikan ja Karibian -työryhmän sekä kauppapoliittisen komitean ja ministerikokousten asialistalla. Suomen aloitteesta EU:n ulkoministerit keskustelivat Amazonin tilanteesta jo epävirallisessa ulkoministerikokouksessa 30.8.2019 Helsingissä.

Suomelle johdonmukainen vaikuttaminen ilmastomuutoksen torjumiseen on tärkeä tavoite myös kauppapolitiikassa. Suomi pitää tärkeänä, että EU:n vapaakauppasopimusten kestävän kehityksen määräysten vaikutuksia parannetaan ja että ne sisältävät sitoumuksia kansainvälisiin työelämän normeihin, ympäristöstandardeihin ja sopimuksiin sekä vastuulliseen liiketoimintaan liittyen. Mercosur-sopimukseen on sisällytetty vastaavat kestävän kehityksen sitoumukset kuin muihin EU:n viime aikoina neuvottelemiin kauppasopimuksiin. Mercosur-sopimuksen hyväksyminen parantaisi EU:n mahdollisuuksia edistää Mercosur-maiden sääntely-ympäristön kehitystä laajalti, mukaan lukien esimerkiksi elintarviketurvallisuus, ympäristö- ja ilmastopolitiikka ja työelämän normit. Sopimuksen myötä perustettaisiin esimerkiksi erillinen työryhmä käsittelemään antibioottiresistenssiä ja käynnistetään eläinten hyvinvointia koskeva dialogi- ja tiedonvaihtojärjestelmä.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 96/2019 vp

Valtioneuvosto on viimeksi toimittanut eduskunnalle perustuslain 96 §:n 2 momentin mukaisesti muistion EU:n ja sen jäsenvaltioiden sekä Mercosurin välisen assosiaatiosopimuksen neuvottelemisesta 19.4.2018 (U 15/2018 vp). Eduskunnalle on myös toimitettu perustuslain 97 § perusteella E-kirje Mercosur-maiden ja EU:n välisen assosiaatiosopimuksen neuvottelumandaatista toukuussa 1999 (E 17/1999 vp) sekä E-jatkokirje neuvottelutilanteesta syyskuussa 2014 (EJ 30/2014 vp) ja E-kirje helmikuussa 2018 (E 124/2017 vp). Eduskuntaa on tiedotettu myös ulkoasiainneuvoston (UAN) kokousten yhteydessä silloin kun Mercosur-neuvottelut ovat olleet UAN:in asialistalla. Valtioneuvosto toimittaa jatkossakin tietoa eduskunnalle perustuslain mukaisesti.

Helsingissä 20.9.2019

Kehitysyhteistyö- ja ulkomaankauppaministeri Ville Skinnari